

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte: 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
In Străinătate: 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrațiune, Passajul Român, No. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris: La Société Havas, place du Bourse, 8.
In Viena: La Heinrich Schalek, 1 Wollzeile, 14, Biuroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV. 30 bani
Reclame pe pagina II-a 5 lei — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

D-nii abonați al cărora abonament este sfârșit și cari mai doresc a primi acest ziar, sunt rugați a reînnoi abonamentul, ca să nu sufere întrerupere în trimiterea ziarului.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarle străine

Varșovia, 21 Decembrie.

In procesul contra celor 28 acuzați pentru că au participat la liga revoluționară socială »Proletariat« s'a dat sentința în noaptea trecută. Fostul judecător de pace Bardowsky, căpitanul de genii Leery, apoi Kunicki, Oosowsky, Schmauss, Pietrusinski au fost condamnați la moarte (spânzurațoare); dintre cei lași 18 la muncă de 16 ani în ocne, 2 la 10 ani muncă și rămânere pe viață în Siberia și 2 la deportare pe viață în Siberia.

Londra, 21 Decembrie.

Și Saint-James Gazette pretinde că îndată după întrunirea Parlamentului cabinetul va cere un vot de încredere. Cabinetul e dispus a lărgi sistemul autonomiei administrative și locale a Irlandei, dar nu va adera la proiectul unui Parlament irlandez, ori ce garanții s'ar oferi.

Petersburg, 21 Decembrie.

Presă rusească sfătuiește pe prințul Alexandru să se supună fără nici o condiție cererilor Puterilor europene cu privire la armistițiul și la pacea de încheiat cu Serbia, căci altfel Rusia iarăși și-ar putea retrage buna voință sa de la Bulgaria.
Organul lui Katkow, *Moskovskia Wiedomosti* scrie: »Toți erau să propună unirea personală, dar fără prințul Alexandru; Angliei nu-i trebuie unirea, ci vrea pe prințul Alexandru, spre a crea din Bulgaria o citadelă contra Rusiei, un nou Afganistan.»

Belgrad, 22 Decembrie.

Prin sferile diplomatice de aici se vorbește că reprezentanții de aici ai marilor Puteri, afară de cel rus, s'ar fi înțeles deja asupra bazei păcii și anume: Respingeria ori-cărei despăgubiri de război ce s'ar cere de una din părțile beligerante, fie o compensație în bani, fie în teritoriu. Cât privește cestiunea Unirii rumeliote, aceasta nu va intra în preliminările de pace și va fi rezolvată poate de vre un congres european, ce s'ar întruni mai târziu.

Belgrad, 22 Decembrie.

Din inițiativa consiliului comunal s'a ținut ieri seară o mare întrunire de cetățeni. Ca la o mie de frunțiși din Belgrad au decis în unanimitate să roage pe regele să continue războiul și să se însărezeze consiliul comunal, ca îndată azi (marți) să se ducă la Niș o deputațiune monstră și în numele Capitalei să pue la dispoziția regelui averea și viața cetățenilor, asigurându-l despre nemărginita loialitate către dinastia Obrenovici.

Krakovia, 22 Decembrie.

Ziarul *Prezeglend* spune, că apărarea avocatului Spassovitz în procesul nihilist din Varșovia a făcut mare senzație. Avocatul a arătat că nihilismul este de origine rusească, nu polonă. Polonia, țara martirilor, este lipsită de toate drepturile omenești, dar cu toate torturile suferite în acest secol ea este plină de viață și de principie etice.

Roma, 22 Decembrie.

Ziarul *Italia* spune că Depretis se va retrage în curând și că Robilant va fi însărcinat cu formarea noului cabinet. Nicotera va fi ministru de interne.

Madrid, 22 Decembrie.

Alături s'ea seara guvernul a dat de urma unui mare complot în Tarragona (provincia Catalonia), ce era să izbucnească deodată în penitenciar și în garnizoană. S'au arestat mai mulți sub-oficieri.

Guvernul a pus să supravegheze de aproape pe agenții de acolo ai lui Zorilla și e decis să reprime energic ori-ce mișcare revoluționară.

Belgrad, 22 Decembrie.

Aici domnește o mare neliniște. In cercurile politice se pretinde că Austro-Ungaria pășește pe Serbia; s'ar fi început între vorbiri cu Rușii.

Sofia, 22 Decembrie.

Ex-ministru Stoilow a fost trimis la Petersburg să netezească drumul pentru prințul Alexandru. Se zice că misiunea lui Stoilow a avut cel mai bun succes și în curând va pleca la Petersburg și prințul Bulgariei.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Belgrad, 23 Decembrie.

Cinci sute voluntari bulgari au năvălit asupra districtului Vranja și au jefuit satul Jelesnița.

Doi companii sârbești au înaintat și au pus pe fugă voluntarii bulgari, dintre cari 150 au fost făcuți prizonieri. Ei vor fi judecați de un tribunal de război.

Constantinopol, 23 Decembrie.

Gazi-Muctar-Pașa, comisar pentru Egipt, a plecat aseară.

Londra, 23 Decembrie.

Daily Telegraph spune că parlamentul se va deschide la 12 Ianuarie. Mesagiul regiului nu va fi citit în Camera comunelor decât pe la 18 Ianuarie, după ce deputații cei noi vor presta jurământul.

(Havas)

A se vedea ultime știri pe pagina III-a.

PRECEDENTELE CONSTITUTIONALE

CREATE DE

MINISTERIUL BRATIANU

III.

Am întârziat câte-va zile cu urmarea articolelor noastre sub titlul de mai sus. O dezbateri neobișnuit de vie cu privilegiul responsului la Mesațiul Tronului a ocupat toată atenția lumii politice la noi.

Dar acum, când mișcarea a luat un pas mai liniștit, credem că este bine să prindem firul cercetărilor de față și să-l ducem mai departe. Căci în mijlocul oricărei agitații politice trebuie să nu pierdem din vedere elementele mai durabile, care din haosul celor mai felurite încercări arată o direcție statornică.

Reservând pentru articolul final indicarea precisă a acestei direcții, care ne va apărea ca o rezultantă din diferitele linii de tracțiune desvelite în acțiunea politică a ministerului Brătianu, credem de trebuință a mai constata în articolul de față și alte două precedente constituționale admise de partidul liberal sub ministerul Brătianu.

Voim să vorbim de conducerea dezbaterilor mai importante în Camere și să vorbim apoi și de controlul Camerelor asupra politicii externe a guvernului.
După art. 31 din Constituțiune »toate puterile Statului emană de la națiune, care nu le poate exercita decât numai prin delegațiune«.

Una din aceste delegațiuni este Camera. In forma ei marginală de factor esențial al legislativei, ea are, pe lângă atribuția generală de a discuta și vota legile, atribuția specială de a vota legea bugetară, adică de a fixa veniturile Statului și întrebuintărea lor. Mai ales din această atribuție principală a Camerei a rezultat, ca o urmare neapărată, dreptul ei de control asupra actelor guvernului.

Forma cea mai acută a acestui control este puterea ce o are Camera după Constituțiune de a pune un ministru chiar sub acuzare și de a-l trimite în judecată; pe când guvernul poate numai să disolve o Cameră și să provoace o nouă reprezentare națională, dar nu să o controleze și să o censureze.
Acesta este elementar și incontestabil.

Însă acest adevăr elementar și incontestabil trebuie acum să se reflecteze în toate manifestările unei Camere, în deosebii și în forma dezbaterilor parlamentare.

Ori-ce dezbateri parlamentară este o preschimbare de vederi între guvern și Cameră, în care guvernul este chemat a-și declara ideile sale, iar Camera este chemată a le controla, adică a le aproba sau să dispropa.

Cine trebuie să aibă cuvintul cel din urmă în aceste dezbateri? Fără îndoială Camera, adică în fapt unul sau altul din deputații marcanți ai diferitelor grupuri politice reprezentate în Cameră. Căci în princip nu guvernul este chemat a-și da părerea sa asupra deputaților, ci deputații sunt chemați a-și da părerea lor asupra guvernului.

Cum se petrec însă lucrurile de aproape zece ani, de când ministerul Brătianu este susținut de o majoritate liberală în Adunările legiuitoare?

Fără nici o excepție (afară de interpelările individuale, ce le pot face deputații, și unde Regulamentul *prescrie* a se mai da cuvintul interpelatorului după răspunsul ministrului) toate dezbaterile însemnate în Camera liberală se termină printr'un discurs al d-lui ministru-prezident, după care majoritatea votează închiderea discuțiunii. D. Ioan Brătianu se ferește de a interveni mai înainte în discuție; d-sa evită a-și supune părerile apreițerii deputaților înscrși într'o dezbateri; d-sa termină dezbaterile și și spune din contra d-sa apreițerile sale asupra deputaților.

Chiar în Parlamentul german, unde prin energica acțiune a printului Bismarck în contra liberalismului înaintat și în favoarea unui monarchism foarte conservator, influența Camerei este din cele mai restrânse, nu se pomenește ca într'o discuție importantă, tocmai în urma unui discurs al marelui Cancelar, să nu se dea cuvintul deputaților reprezentanți ai grupurilor politice pentru a-și preciza fiecare aplicarea principiilor sale față cu declararea guvernului.

Dar la noi, cu un fel de patriarchalism ante—(nu anti—) constituțional, d. Ion Brătianu distribuie laudele și muștrările sale la diferiții oratori, cari au vorbit înainte de d-sa, și, imediat după ce o asemenea sentință este dată și pronunțată în sedință publică, majoritatea d-sale din Cameră declară instanța terminată și coboară cortina asupra acestui ultim act parlamentar.

Atât de adinc a pătruns în spiritele majorității Camerelor de astăzi acest străni precedent în discuțiile parlamentare, în cât s'a produs un fel de atmosferă permanentă, care înveluște de la sine pe deputații noi intrați în Camera liberală. In discuțiile asupra răspunsului la Adresa Tronului din anul trecut, se putea observa ca un mic semn exterior al acestei situații, o atitudine neobișnuită a celor mai mulți noștri cari defilau pe tribuna Parlamentului. Mai toți la or-ce sfârșit de frază se uita cu o vizibilă emoțiune spre stanga la banca ministrului, adică în ochii d-lui Brătianu, având aerul să-și aștepte de acolo sentința definitivă asupra cauzei ce susțineau și asupra talentului de a o susține.

Curioși controlorii ai actelor guvernului! Și curios liberalism în noul Parlament eșit după revizuire!
Dar aceasta e treaba dumnealor și nu a noastră. Treaba noastră este să formulăm precedentul.

Al patrulea precedent al ministerului Brătianu, primit de partidul liberal, este acesta:

Nu Camera se pronunță asupra cuvintelor ministrului-prezident ci ministrul-prezident se pronunță asupra cuvintelor din Cameră, și o dată verdictul d-sale pronunțat Camera încetează de a mai cuvânta.

Am putea constata încă multe alte precedente înființate de actualul par-

tid liberal, dar ne mărginim a mai releva numai unul, care din cauza importanței sale deosebite nu poate fi trecut sub tăcere.

Vrem să vorbim de gradul de control ce l' admite ministerul Brătianu asupra politicii sale exterioare.

Să o spunem de la început: Acest grad este aproape nul.

Sunt doi ani de când *România Liberă* a publicat o scrisoare a d-lui Titu Maiorescu (numărul de la 25 Septembrie 1883), în care acest incorigibil conservator, mulțumit de apropierea spre Puterile centrale ale Europei ce o făcuse în fine Cabinetul Brătianu, a susținut pentru relațiile internaționale teoria faptelor indeplinite.

Această teorie este tot ce poate fi mai puțin liberal în princip, dară a celui conservator îi părea indicată pentru un Stat mic ca România și într'o situație așa de expusă ca a noastră. Foarte măgulit trebuie să se fi simțit d-sa, văzându-se aprobat într'u aceasta de foile oficioase de pe atunci (vezi d. e. *Gazette de Roumanie* din 27 Septembrie 1883).

Ce e drept, *România Liberă* și-a făcut atunci rezervele ei, și în Camera d. Panu și alți deputați, desaproband acest punct de vedere și închipuindu-și că așa numita »inspirare a guvernului de la națiune« trebuie să se întindă și asupra politicii externe, au încercat să silească pe guvern, la o expositie clară a atitudinii sale. Și d. Cogălniceanu a cerut în dezbaterile la Adresa din zilele trecute *Cartea verde* sau o declarare lămurită din partea guvernului, care ar fi dator să și supună politica externă controlului țerei înainte de îndeplinirea faptelor.

Dar care a fost rezultatul?
Asupra cererii d-lui Cogălniceanu absolut nici un răspuns. La interpelările d-lor Panu, N. Ionescu, etc., răspunsuri evasive, un vâl de cuvinte pentru a masca o realitate de lucruri.
Noi înțelegem aceasta.

Rămâne numai întrebarea: Ce se face cu teoria liberală că națiunea își alege și își inspiră deputații, care și aleg și și inspiră miniștrii în toate chestiile însemnate?

Ce se face?... Aceasta să ne-o spuie partidul liberal de la guvern.

Noi care ne-am luat numai modestul rol al unui registrar conștiințios, ne mulțumim a constata al cincilea și ultimul precedent al ministerului Brătianu:

In politica externă guvernul chibzuește care este cea mai bună direcție de urmat pentru binele țării, și o judecă el singur. Controlul permanent al Camerelor este aici un inconvenient, care trebuie înlăturat.

Important precedent!
Nu l vom uita la timpul oportun, mai ales pe acesta nu l vom uita, când partidul liberal astăzi la guvern se va afla în opoziție.

(Va urma Nr. IV) Un Craiovean.

CRONICA ZILEI

Regele s'a plimbat ieri în sanie pe la marginea Capitalii.

Se crede că din cauza doliului Curții în seara de 1 Ianuarie 1886 nu va fi bal la Palat.

La alegerile parțiale pentru Senat și Cameră liberali-conservatori nu vor lua parte; liberalii naționali însă al d-lui Dumitru Brătianu sunt hotărâți să lupte.

D. Ion Brătianu n'a luat parte la consiliul miniștrilor ce s'a ținut ieri sub prezența Regelui.

La experiențele făcute ieri la Cotroceni cu cupolele s'a constatat că cea franceză e superioară cupolei germane: cupola germană a tras 50 focuri în timp de 2 ore și 28 minute; cupola franceză a tras 50 focuri într'o oră și 15 minute.

D. general Brialmont n'a asistat la aceste experimente.

Intre comuna Molovețul și cătunul Putineț, jud. Mehedinți, o fată a fost apucată de viscol. Nenorocita fu înmormântată în zăpadă. Călătorii au găsit-o a doua zi moartă.

Consiliul universitar din București a luat deciziunea, aprobată și de ministerul instrucțiunii publice, ca toți aceia cari posedă bacalaureate din străinătate și vor voi a se înscrie la vre-una din facultățile Universității, să se corforme cu legea, presintând actele dd-lor d-lui rector în termenul fixat de la 1 până la 15 Septembrie, legalizate de ministerele respective ale Statului de unde posedă bacalaureatul și visate de ministerul nostru de externe, spre a se putea apoi supune consiliului universitar spre recunoaștere.

In strada Sabinelor s'a găsit ieri asfixiat de un mangal un servitor de prăvălie în vîrstă de 20 de ani.

Populația Galaților a crescut cu 1 individ de la 1 până la 7 Decembrie.

DECRETE

Comuna București este autorizată să vîndă prin licitație publică conformându-se prescripțiunilor legii de comptabilitate generală a Statului, locurile rămase proprietate a sa cu ocaziunea rectificării Dâmboviței și cari locuri sunt situate între podurile din stradele Rahovei și Brâncoveanu, în fața arsenalului armatei și acela rămas din proprietatea d-lui Ulai, aflate între bulevardul Elisabeta Doamna și strada Brezoianu.

DIN AFARA

Franta

Franta, ca și Anglia, are prea mult de lucru cu treburile sale interioare, de cât să se poată ocupa în destul cu afacerile din Orientul european. Se așteaptă cu o nerăbdare extraordinară rezultatul dezbaterilor asupra Tonkinului, cari au început.

Se știe că raportul majorității comisiunii Tonkinului s'a pronunțat atât contra anexiunii Tonkinului și a Anamului, cât și contra protectoratului asupra acestor state. Comisiunea ru acordă guvernului creditele cerute, ci numai sumele necesare pentru a pregăti »singura politică favorabilă intereselor Franței«, adică lichidarea afacerii Tonkinului. Ministrul președinte Brisson a declarat într'o sedință a Camerei, că guvernul mîntine energie și pe deplin cererea de credit, pentru că Franța cată să rămăie în Tonkin.

Se consideră ca un semn favorabil rezultatului dezbaterii, că într'una din ultimele ședințe Camera a decis cu majoritate de 253 contra 244 voturi, ca raportul minorității Comisiunii Tonkinului, favorabil guvernului, să fie de asemenea cetit în Cameră în urma raportului majorității.

Situația cam îndoiioasă a cabinetului Brisson va fi contribuit că guvernul francez nu vrea să se prea angajeze în afacerile din peninsula balcanică. Într'adevăr d. Freycinet, într'o circulară nouă, expune atitudinea Franței la Conferență ast-fel în cât reese intențiunea Franței de a nu-și separa politica sa de a celor lalte Puteri, în special de a celor trei Puteri imperiale.

Cestiunea egipteană

Asupra afacerilor din Valea Nilului ziarul parisan *La Paix* scrie următoarele :

Afacerile Balcanilor nu trebuie să ne facă să pierdem din vedere cestiunea egipteană, care, afară de importanța sa internațională, ne interesează mult mai direct, de cât în cercăturile prințului Alexandru cu Sultana și cu regele Milan. Ministrul afacerilor străine are de gând să reinceapă cât mai curând examinarea cestiunii întregi. Partea financiară, regulată cât privește plata intereselor datoriei și a despăgubirilor bombardării Alexandriei, reclamă de asemenea o atențiune deosebită. Unele abuzuri cer un remediu prompt. Spre a nu cita de cât un fapt, cele 450,000 lire, destinate pentru ușurarea impozitelor, par a se fi deeturnat în parte de la destinația lor și consacrate la cheltuielile necesitate de insurrecțiunea din Sudan.

Cât despre Sudan, se pare că Englezii au pățit mai rău în zilele trecute din partea rebelilor, de cât ce binevoiesc Englezii să spue și altora. Insurgenții sunt înarmați și comandați bine. Temerile cresc că ei vor înainta tot mai departe spre Egipt. Dacă Kevivul și miniștrii săi nu cunosc oficial primejdia ce amenință țara, locuitorii din Cair sunt bine informați și aci este poate cauza principală a proclamării legii marțiale în Cair. Cel car cunosc ceva mai exact ceea ce se petrece în Sudan vor fi considerați ca fiind în relațiuni cu insurgenții, vor fi acuzați de falta trădare și judecați ca trădători. Această singură măsură e de ajuns spre a arăta gravitatea situațiunii.

CORPURILE LEGIUITOARE

(Sesiune ordinară)

Sedința de la 11 Decembrie

Senatul. — Se admite urgența asupra proiectului de lege relativ la transformarea gimnasiunilor din Galați în liceu.

Imprumutul județului Bacău se primește. Se primește și imprumutul județului Olt.

Dușă ce se votează apof indigenatul d-lui inginer Ioan Vineș și se respinge împământarea d-lui farmacist Ioan Canea din Buhuși, dd. senatori trec în secțiunii.

Camera. — Se acordă concediu d-lui Skileru.

D. Mănescu întreabă pe d-nu ministru al justiției când are de gând să promulge legea asupra autentificării actelor sub semnătură privată. — Răspuns peste trei zile.

Se admite urgența asupra proiectului pentru încurajarea industriei naționale.

Raportul și proiectul de lege pentru socotilele Statului pe 1865 se trimit din nou la țelur, fiind că sunt pline de greșeli.

D. ministru al justiției pune pe biroul Camerei un proiect de lege relativ la uniunea postală internațională și la tarifele telegrafice.

D. Kogălniceanu anunță o interpelare asupra expulsării celor șase Români.

D-nii deputați trec în secțiunii.

FOIȚA „ROMÂNIEI LIBERE“

— 12 Decembrie. —

CRONICA TEATRALA

Scrisoarea pierdută de I. L. Caragiale. — *Copila din flori* de Gr. Ventura. — Demisiunea directorului general; somațiunea prin portărei și procesul de la 14 curent. — *Fra Barbaro* de la "Epoca".

În ultima joiadă, ce se termină azi, nu s'a reprezentat nimic nou. *Scrisoarea pierdută* și *Copila din flori* sunt reluări, și s'a zis anul trecut despre amândouă tot ce s'a cunoscut. Ori cât de sever am fost, mai ales pentru cea din urmă, n'am nimic de tăiat ori de adăugat estimp.

De câteva zile se tot vorbește că d. Gr. C. Cantacozino, directorul general al teatrelor, — mai drept vorbind al Teatrului Național, — și-ar fi dat demisiunea. Ziarul francez care a dat această știre, însoțea noutatea, în primul moment, cu vorbele *irrevocabale și grande perte*, cam laconic și fără a vârsa multe lacrimi; mai pe urmă însă, întinzând coarda îndurării, tipărește nimitoarea afirmare că, prin demisiunea actualului director, Teatrul Național, după ce intrase sub d. Cantacozino într-o eră de prosperitate, se va desorganiza acum cu desăvârșire.

CONCURSURILE PENTRU INTOCMIREA PROIECTELOR DE CLADIRI PUBLICE

Citind articolul din *Voința Națională*, asupra concursurilor pentru întocmirea proiectelor clădirilor publice, am văzut cu bucurie, că în fine se aduce în desbaterea taburilor această cestiune de căpetenie, a modului cum se întocmesc la noi proiectele de clădiri importante; și cum, acel articol, ne a mișcat pe noi, și ne a pus condeial în mână pentru a desbate această cestiune, nădăjduim că și pe alții îi va deștepta și că ast-fel din desbaterea în public, va reeși poate modul cel mai nemerit ce ar trebui să urmărim pe viitor pentru întocmirea proiectelor de clădiri publice însemnate.

Căci în minutul de față ceva ciudat se petrece la noi.

La unele suntem de un *șovinism* de grăis. Toate sunt la noi mai presus de cât în restul lumii civilizate. — Toți suntem mai deștepți, mai iscusii și mai pricosiți de cât toți deștepții și toți pricosiții celor-lalte țări la un loc.

Iar la altele, nu numai că lăsam ori-ce *șovinism* la o parte, dar încă, căutăm din răspuțerile privilegiiu ca să facem pe lume să creadă că noi nu suntem bunii de nimic, și că cel mai prost și mai nepricopot dintre streini, fie el chiar dintr-o țară mai înapoiată de cât a noastră, este cu mult mai deosebit și mai presus de cât cei mai bunii ai noștri.

Și nu e oare întristător, ceea ce se vede la noi de la un cârd de vreme încoace?

Acum vre o zece ani de zile, când țara n'avea de cât 5-6 arhitecți, în parte streini, veniți nu se știa de unde, și eșii din școli cu totul necunoscute (când eșeau din vre o școală), atât Statului, cât și administrațiilor publice și tutor particularilor nu le ar fi venit nici o dată în gând să își întocmească peste hotar, proiectele clădirilor, de ori-ce importanță, ce aveau a ridica în țară. Și de și nu tot-d-a-una clădirile astfel executate în țară erau tocmai pe deplin bine nemerite, nici de vre o concepțiune artistică de valoare. Totuși ele dau, cel puțin oamenilor de artă de atunci (dacă li se putea aplica această denumire) ocașune să se producă, în bine sau în rău; și totul se făcea în țară și prin țară.

Astăzi însă, când de câți-va ani încoace se întorc zilnic în țară tineri cari au urmat cu isbândă cursurile unor școli renumite, dintr-o țară unde în minutul de față arta în floare este mult de cât ori unde, tineri cari, pe timpul cât au petrecut în școală, au căpătat multe și bine meritate distincțiuni; astăzi zic, când avem tineri arhitecți diplomați din școlile cele mai vestite din streinătate, îmbrățișiți de simțimintul artei și frumosului, și setoși de a da față aspirațiilor lor artistice, un curent (cum zicea deunăzi un cunoscut bărbat de știință al nostru) pornind de sus și urmat de toți cel-l-alți, lasă în nelucru și la o parte pe toți acești tineri de talent, trece neconștient hotarul și merge în streinătate, de cere acolo concepția operilor noastre naționale.

Așa bunioară, când este a se clădi, un palat pentru care Banca națională e hotărâtă să cheltuiască sume însemnate, sau un locaș de cultură, ca Ateneul, datorit dărniceii tutulor, de la mic până la mare, de la sărac până la bogat, se espeduesc, pe dată și n'grabă, într'adinși în Franța, pentru a descoperi acolo pe vre-un arhitect necunoscut și nimeni, și a-i încredința întocmirea proiectelor, plătindu-l cu sume însemnate.

Este oare a se clădi un palat, pentru o

administrațiune de căpetenie, ca societatea de asigurare Dacia-Romania? Iute un alt într'adinși la Viena, care să ne aducă concepțiunea curat nemerită a vre unui arhitect, favorizat de o societate streină!

Avem oare de clădit un palat al justiției țării? Aburii nu duc destul de repede banii noștri în streinătate pentru a îmbogăți pe un alt arhitect ale cărui opere (dacă există vre-o operă a sa proprie?) au cel puțin marele merit de a fi cu totul necunoscute atât la ai săi, cât și la cei l'alți cari se țin mai mult sau mai puțin în curent cu tot ce se produce în artă în țările străine!

Și pilda dată de guvern și de administrațiunile publice ale țerei, este firește urmată de particulari. De aceea, ori unde vedem că se ridică vre-o clădire mai mare, precum: școale, așezăminte diferite, palaturi, case ș. a., dăm, fără îndoială, peste iscălitura vre-unui arhitect străin, de o valoare mai mult de cât îndoiașă și de un gust mai mult sau mai puțin greșit. Iar în această vreme, tinerii noștri arhitecți necunoscuți de al lor, se desgușă de toate, se descuragiază, și mai adesea se dau le-ne, sau fac *du métier* iar nu artă, clădind, p'ici pe colea, câte o căsușă de nimic, câte un grajd sau vre-o magazie de scânduri, ca ast-fel să își poată agonisi traiul de azi până mâine.

N'ar fi oare dar acum timpul, când țara străbate o eră de preschimbare generală și de propagare, ca guvernul mai pre sus de cât ori-cine, să se gândească că ar trebui dată ocașiunea, prin concursuri cel puțin, și tinerilor artiști români să se producă, să dea probe de ce pot face, și mai ales de ce vor putea face mai târziu, când o practică mai îndelungată va veni în ajutorul ideilor abstracte de artă, cu care vin de prin școli?

Să nu ni se invoace pretextul neexperienței, căci și cei la cari se adresează în streinătate, sunt tot ca denșii de neexperimentați și apoi să nu se uite că acest pretext cade de la sine, căci tot acestor tineri fără experiență se încredințează în urmă executarea proiectelor străine.

Dar l'am mai pricepe încă, dacă pentru aceste însemnate proiecte s'ar îndrepta în streinătate la somități artistice netăgăduite de nimeni și cunoscute lumii întregi. Când însă se încredințează lucrările unor tineri streini, tot așa de necunoscuți ca și ai noștri, atunci suntem în drept a zice că din partea guvernului cel puțin și a administrațiilor publice în urmă, procede la modă de a cere străinătății toate proiectele noastre este mai mult de cât o greșală, este aproape o crimă, căci omoară la noi ori-ce talent și lasă fără rod ori-ce capacitate artistică.

Dar mi se va zice că sistemul concursurilor a fost încercat la noi, și tocmai fiind că n'a dat nici un rezultat favorabil, de aceea s'a alergat la noul sistem de a se adresa în streinătate.

Vom arăta într'un articol viitor din ce pricină n'au isbutit până aci concursurile la noi, precum și care ar fi după noi, modul cel mai nemerit pentru întocmirea proiectelor de lucrări publice. Y.

BULEVARDUL CEL NOU

Domnule redactor,

Nu mă îndoiesc că vă este cunoscută cestiunea Bulevardului cel nou, numit până acum *Bulevardul de la Oborul cailor*, poroclit de către populațiunea locală, *Bulevar-*

— nici n'am temerea că, stând la postul său, reul va mai avea în ce să se mărească,

— e foarte firesc să nu mă preocupe cestiunea persoanei. Alt ceva ar fi când sistemul s'ar schimba, acel sistem care, din ne-norocire, a buimăcit pe cei de la teatru de câtva timp, și în care a fost apucat, strâns cu desăvârșire și d. Cantacozino, — fie din suflet prea încrezător, fie din lipsă de discernământ în ale teatrului.

Dar poate că d. director, cu toată insistența ministrului de a lua numai un concediu, va persista în demisiunea sa. În acest caz e bine, înainte d'a-l vedea pornit de la teatru, — pe lângă nenumăratele isprăvi ale administrațiunii d-sale, grămădite în aceste coloane de mai bine de doi ani, — să arăt mai în lumină și pe cea din urmă: — procesul de poimâne, Sămbătă 14 Decembrie.

Încă de la 10 ale trecutului luni, în urma plecării din București a primei noastre artiste, — plecare îndestul explicată și motivată prin două scrisori ce d-na Manolescu ne-a adresat, — d. director general trimite la Iași o somațiune prin portărei, la care primește următorul răspuns:

Domnului director general al teatrelor

Domnule,

Primește o somațiune prin care mă invită la veni la repetițiuni, etc. Trebuie să fie cine-va novice ca d-voastră în d'ale tenurii, ca să mi facă o asemenea adresă după cele ce s'au petrecut. Știu că aveți obiceiul de a da cu buretele, — espresiune de

dul plângerii, și prin urmare voiesc numai a vă atrage atențiunea asupra celor ce se petrec în această privință:

Ori-ce om, cu cea mai mică cultură, înțelege scopul creării unui Bulevard, care, a priori se știe că comportă ideea de esproprieri, și prin urmare sacrificii din partea contribuabililor, și avansuri din partea Comunei în perspectiva unei răscumpărări ulterioare:

În fața unor sacrificii așa de mari, atât din partea contribuabililor cât și a Comunei, cetățenii capitalei sunt în drept a cere ca o asemenea întreprindere, care este o lucrare monumentală pentru oraș, să fie făcută după toate regulile și principiile ce reclamă densa: adică ca traseul Bulevardului să fie o linie dreaptă și largă, pentru a da trecere liberă aerului, care să purifice orașul de miasmele sale necurate, după cum a susținut cu tărie d. dr. Felix, medicul șef al capitalei; și al doilea, să înlesnească circulațiunea într-un centru mare de populațiune, după cum este și urmează a fi capitala noastră, abstractie făcând și de necesitățile strategice, la care ar putea servi construcțiunea unui Bulevard.

Pentru aceasta, domnule redactor, Comuna dispune de două proiecte de planuri, unu în linie dreaptă, și altul în linie strâmbă, cotită. Se crede că majoritatea membrilor comunei sunt pentru traseul cel drept; iar pentru cel strâmb ar fi comisiunea însărcinată cu referatul acestor proiecte.

Cetățenii Capitalei, surprinși de această știre au înaintat onor. Primării o petițiune înregistrată la No. 40985, din 4 Noembrie, înscălită ca de aproape una sută cetățeni contribuabili și proprietari, cerând cu insistență să se adopte proiectul care dă Bulevardului o linie dreaptă, cea mai rațională și cea mai justă și prin urmare cea mai în raport cu principiile de igienă și de estetică, și aceasta, chiar de s'ar invoca din partea d-lor membri, argumentul de economie relativ la esproprierile ce ar rezulta, și despre care suntem convinși că în cazul de față ar fi foarte rău aplicată.

Primiți, etc.

Un bun cetățean.

CRIMA DIN STRADA SOARELUI

(Actul de acușare)

Camera de punere sub acușare a Curței de apel din București, prin decisiunea No. 428 din 18 Noembrie 1885 declară că contra lui Nicolae Miulescu, major, și Eufrosina Miulescu, majoră, sunt sarcini și probe suficiente de culpabilitate de a fi puși sub acușare că în ziua de 21 Mai 1885, au comis omucidere cu voință asupra persoanei Maria Popovic, luând mai dinainte hotărârea de a se porni asupra vieții acesteia, fapt prevăzut și penal de art. 225, 226, 227 și 232 codul penal și în consecință dispune trimiterea numiilor înaintea Curței cu jurați din districtul Ilfov spre a fi judecați conform legii.

Noi, procurorul general de pe lângă Curtea de apel din București, în executarea șizei decisiunii și după o nouă examinare a actelor de procedură, espunem următoarele:

Maria Popovic, în etate de 26 de ani, perduse de mult pe mama sa și în anul 1870 perde și pe tatăl său, rămâind minoră împreună cu fratele său, d. Constantin Popovic, și având avere un han din calea Văcărești, No. 64. La moartea tatălui, consiliul de familie alese tutore pe Nae Popescu care, pentru reea administrațiune, a

fost destituit și înlocuit la anul 1873 cu d. Grigorie Gălășescu, rudă prin alianță.

D. Gălășescu a îngrijit de minori ca un adevărat părinte: pe Maria Popovic a instalat-o în pensionatul Gaskstater, iar pe Constantin Popovic la Buholter și în urmă la Paris, unde și a făcut dreptul.

În anul 1876 Maria Popovic a fost scoasă din pension luând-o tutorele său acasă la densul fără a contribui la hrană și locuință. La 1877, d-lui Constantin Popovic, devenit major, i se predă partea sa din han ce-l avea în indiviziune cu sora lui, Tânerul Popovic, având necesitate de bani pentru a-și continua studiile, se împrumută cu 3,000 de franci. În urmă trimite procură fostului său tutore d. Gălășescu ca să vândă partea sa din han, să plătească datoria și restul să i-l trimită. D. Gălășescu nu voește ca să vândă acea parte unui străin și crede mai bine, în interesul Mariiei Popovic, să găsească pe cine-va care dispune de mijloace ca să o mărite și să cumpere partea ce avea fratele său în același han. Dorința d-lui Gălășescu s'a realizat, căci în anul 1878, gasește pe d. profesor Petre Andreescu ce ia de soție pe Maria Popovic și care pentru suma de 18,000 lei cumpără și partea lui Costică, din han.

Ast-fel Maria Popovic era proprietară pe o jumătate din han, iar bărbatul său pe cea-laltă jumătate.

Căsătoria Mariiei Popovic cu d. Petre Andreescu nu a fost din cele fericite, de multe ori densa a plecat din casa bărbatului la tutorele său spuindu-i că o tratează rău. Tot ce a stat prin puțință a întrebuintă fostul ei tutore a o împaca, dar a fost în zadar; în cele din urmă o primesce acasă îngrijind-o de tot ce avea trebuință fără a-i pretinde vre-o plată.

La 26 August, Maria Popovic întentează proces de divorț soțului ei. Tribunalul mai nainte de a se pronunța acordă femeii o pensie alimentară de 120 lei pe lună.

Acușatul Nicolae și Eufrosina Miulescu, cunoscând pe Maria Popovic de mult, și cu ocașiunea ducerii lor des pe la d. și d-na Gălășescu, au avut ocașiunea să se asigure de bunătațe, blândetea și onestitatea acesteia și știind că densa este orfană, având numai un frate care se află de mult dus în funcțiune la consulatul nostru din Salonic, știind că numita are o pensie de 120 lei pe lună până la desfacerea căsătoriei, se lingusește pe lângă ea și într'una din seri prin toamna anului 1881, i propune acușata Eufrosina Miulescu să vie la densa acasă să doarmă câte-va seri fiind singură. Maria Popovic primind propunerea a plecat cu densa și a rămas și în urma întoarcerii lui Miulescu. În aceste câte-va zile soții Miulescu au convertit pe nenorocita femeie în așa grad în cât dânsa care căuta să nu mai fie o sarcină pentru familia care îi arăta atâta iubire și îngrijire, se duce la Gălășescu și declară că nu mai stă la densă, căci s'a angajat să stea la soții Miulescu; și rămâne pentru tot-d-a-una în acea casă unde falșii săi amici nu se mulțumiră a-i lua nu numai averea, dar, îi luară și viața.

Acușatul, văzându-și planul lor asigurat, încep a se arăta pe lângă densa ca cei mai devotați amici, nici un pas nu făceau fără ea, în toate părțile o luau cu densă, ceea nimeni nu pătrundea, victima cu nimeni nu vorbea, de cât numai în prezența lor. Lumea se mira de această intimitate. Nimeni nu știa ce se petrece. Tocmai în urmă se înțelese că soții Miulescu urmăreau un scop determinat. Acușatul Miulescu, om cu experiență, voia să-și văză pla-

ce am adus teatrului, cu sacrificii în timp d'atâtea ani.

Pentru mine, teatrul a fost ceva respectabil, nu un *passe-temps* ca pentru d-ta; publicul, în mijlocul căruia încet-încet m'am ridicat, mă cunoaște, știe ce am făcut, și ne judecă pe amândoi.

D-ta te vei duce, alți directori se vor schimba, căci ceia ce faci d-ta, ori-care din semenii d-le poate să facă. Aceea ce eu fac, vine mai de sus, și nu va peri de cât odată cu mine, căci ese din ceia ce pot face directorii de teatre când nu se numesc Perrin, Claretie, La Rounat sau König!

„Aristizza Manolescu.

După acest răspuns, d. director adresează următoarea plângere d-lui președinte al Trib. Ilfov, Secțiia Civilo-comercială:

„Domnule președinte,

„Doamna Aristizza Manolescu, societară a Teatrului Național, fără voia direcțiunii și în contra obligațiunilor ce i erau impuse de Lege, Regulament și contractul său ca societară, a părăsit teatrul, ducându-se a juca aiurea, și refuzând a veni să își îndeplinească angajamentele, chiar în urma unei somațiuni ce i-am adresat.

„Acest fapt din parte-i aducând prejudeți imense Teatrului Național, chem în judecată pe sus numita doamnă, domiciliată legalmente la soțul său d. M. Manolescu, în strada Dionisie 63, pe care asemenea vă rog a-l cita pentru autorizarea spre a se vedea condamnată la plata sumei de cincin mii lei, daune-interese pentru repararea pagubelor aduse Teatrul Național, prin violarea angajamentelor din partea d-sale, și sume avansate de direcție. Vă rog a pronunța urgența.

„Alătur două copii.

„Primiți, vă rog, domnule președinte, asigurarea distinselor mele considerațiuni.

Directorul general al teatrelor:

Gr. G. Cantacuzino.

[Voiți fi citat la localul Teatrului Național].

nul terminat mai iute. Și în acest scop se pune cu activitate să termine divorțul, ese chiar densul marilor contra lui Andreescu, ca o dată terminat să facă pe Maria Popovici ași vinde partea ei din han și a pune mâna pe bani. La 1883 pronunțându-se divorțul, Miulescu propune victimei să i dea câte 60 de franci pe lună pentru întreținere și imediat, fără să consulte nici pe Gălășescu, fostul tutore, și nici pe Constantin Popovici, fratele, povățuiește pe victima a vinde partea ei din acel han pentru a nu rămâne în divisiune cu fostul ei bărbat. Maria Popovici consultă fără voia lui Miulescu pe Grigore Gălășescu; aceasta se opune la această vânzare, arătându-i avantajele ce are păstrând hanul și desavantajele ce ar avea vânzându-l. Cu toate acestea influența lui Miulescu a fost mai mare, căci a făcut-o să i vândă cea parte din han prin act simulat lui în prețul de 10,000 de lei și el o vinde lui Andreescu pentru suma de lei 23,500. O dată terminată această operațiune, realizarea planului său de mult urmărit, voește acum a căpăta încrederea victimei și spre a-l dovedi că în mintea lui nu a fost nici o umbră de idee de a se bucura de avutul ei și deși i făcuse vânzătoare averea cu act simulat pentru 10,000 lei, ar fi putut foarte lesne să nu i dea nimic; cu toate acestea i aduce toți banii în sumă de 23,500. Victima văzând banii se încredințează pentru un moment că într'adevăr are a face cu un om cinsit care i voește binele.

Miulescu din menționata sumă reține 1500 lei drept cheltuieli făcute cu întreținerea ei, 1000 lei de la avocatului care stăruie pentru divorț și facerea actelor pentru vânzarea hanului, 1000 lei i dă ei pentru a se mobila și ași face cele necesare de îmbrăcăminte, iar pentru restul de 20,000 o convinge să i încredințeze lui spre a cumpăra bonuri și ale depune la Casa de Consumații. Victima comptând pe lealitatea lui Miulescu i remite banii la data dar în posesia lui Miulescu toți banii Mariei Popovici. Scop ajuns tocmai în ziua de 10 Martie 1885.

De la 19 Martie 1884, când Miulescu a pus mâna pe bani, și până la 12 Mai 1885, ziua comiterii crimei, nimic nu s'a știut ce fac acușaiți cu Maria Popovici, cum i-a întrebuințat banii, cum se purta cu dânsa, cum sta dînsul în afaceri, nimic din toate acestea. Gălășescu, fostul tutore, care putea să se intereseze mai cu durere de soarta Mariei Popovici se supărase: i-i, pentru că nu ascultase de consiliile lui, și al 2-lea, în Septembrie 1884, având trebuință de 5000 lei a voit să se imprumute la Maria Popovici oferindu-i 10 la sută dobânda și dânsa, după îndemnul lui Miulescu, el refuzase. Victima nu mai voia să știe de nimeni, nu asculta poveștile nimănui de cât numai de soții Miulescu care o acaparase cu desevărire.

(Va urma)

VARIETATI

Nebunia în Anglia. — Iată o interesantă statistică asupra nebuniei în Anglia: Numărul nebunilor se ridică la 79,703, din cari 35,839 bărbați și 43,865 femei; 7,751 sunt tratați în stabilimentele particulare, 71,215 sunt înrîjiți în case de caritate și 938 sunt criminali, cari au fost grațiați de la moarte de regina din cauza demenței lor.

Nebunia crește în Anglia în niște proporțiuni destul de simțitoare; această creș-

Am păstrat stilul d-lui director așa cum a fost; — s'ar putea vedea și de aci, intru cât-va, dacă cel chemat a desaproba ori aproba priimirea, repetirea și represintarea cutărei piese, originală sau tradusă, se cuvine a ști, ori nu, să lege două vorbe în scris....

N'am nici cea mai mică îndoială în privința rezultatului definitiv al acestui proces; — observ numai că pagubele, atât artistice cât și financiare aduse Teatrului Național, — din lipsă de pricepere, neingrijire și ocolire a misiunii ce are prima scenă subvenționată într'o țară, — nu se precumpănesc, chiar în caz de câștigare a procesului, cu amende luate tot de la societarii ale căror interese au fost șnuruite la dosar.

Un nou confrate întreprinde, în *Epoca*, publicarea unei *Cronici teatrale* săptămânale, Lunea seara; — nu știu cine este *Fra Barbara*, și de aceia partea frumoasă ce mi face în prima sa cronică mă măgulește mai mult; — i esprim mulțumirea mea și i urez stăruință și curaj în deplinirea sarcinii ce i ia.

Sphinx.

tere de 1,526 cazuri asupra anului precedent s'a făcut numai în clasele sărace; în clasa avută, din contră, a fost o scădere de 74.

Se admite că termenul mediu al nebunilor a fost pentru anul trecut, de 5 la 10 mii de indivizi, formând o totalitate de 14,312 indivizi nebuni admiși în diversele asiluri ale regalului.

Vindecările sunt numeroase, au fost 5,775 aproape 36 la sută. Termenul de mijloc al deceselor este pe an de 12 la sută pentru bărbați și de 8 la sută pentru femei.

Mortalitatea este mai mare în ospiciile din Londra de cât în acelea din provincii; ea este foarte neînsemnată în stabilimentele rezervate idiotilor, unde ea nu este de cât de 3 la sută.

Nebunia se declară între vîrsta de 35 și 45 de ani; pe oamenii însurați alienația mintală îl lovește într'o vîrstă mai înaintată. Nebunii căsătorii au mai mult tendință pentru sinucidere de cât celibatarii. Văduii la 35 de ani caută să și dea moartea; de la 25 ani până la 45 femeile au aceeași dorință, care se constată la văduii la 25 ani.

Causele de nebunie sunt: ereditatea, 21 la sută; intemperanța, 19 la sută; boale, 10 la sută; necazurile domestice, 9 și jumătate la sută; și, ce va mira pe toți, necazurile de amor produc foarte puține cazuri de nebunie, 2 la sută; și mai numai femei sunt lovite de acest fel de nebunie.

Profesiunile libere dau mai multe victime de cât comerțul sau agricultura. Inginerii, gravorii, fotografi, artiștii ocupă primul rang în statistica nebunilor.

Vin apoi avocații, medicii și actorii; funcționarii bisericești sunt cei din urmă.

În lumea comercială, neguțătorii de postavuri formează contingentul cel mai mare; cei cari sunt mai rar atinși de nebunie sunt comercianții de cărbuni.

În agricultură, grădinarii sunt aceia, cari sunt mai mult expuși teribilului flagel, dar în general toți aceia cari muncesc la câmp nu-și perd mințile.

În casele de sănătate, fie-care nebun costă 9 lei pe săptămână și este recunoscut că atât nutrimentul, cât și întreținerea sunt îndestul de bune.

De cât-va ani, înaintea tribunalelor multe reclamațiuni s'au produs, din partea unor oameni, cari fuseseră închiși ca nebuni cu toate că erau în mințile lor. Este încontestabil, că din acest punct de vedere legislația engleză lasă mult de dorit, cred însă că numărul secuestrărilor a fost foarte mult exagerat. Excentricitatea în Anglia nu este rară și adesea este foarte greu să determine nuanța, care separă excentricitatea de nebunie: de aci vin oare-cari erori de altmintețea foarte naturale; atât numai că excentricitatea sfârșese adesea cu nebunia

AVOCATUL DE ASTAZI

(Urmare și fine)

Osebit de direcțiunea generală a spiritelor, necesitățile zilnice existente la diferitele instanțe au contribuit mult la schimbarea produsă.

Magistratul nu este propriu zis un spectator, misiunea lui nu este numai să asculte, dar să și judece. De aci necesitatea de a pricepe bine despre ce este vorba în proces; nu tot-d'ăuna afacerile sunt simple, și, fără a vorbi de dificultățile de drept, nuanțele în fapt sunt câte odată așa de delicate în cât numai o finețe mult ascuțită a magistratului poate distinge adevărata situațiune a părților.

Pe lângă acestea, judecătorul este grăbit astăzi, de oare-ce o mulțime de afaceri așteaptă soluțiunea lor. El nu are dară timpul necesar ca să asculte digresiunile mai mult sau mai puțin fericite ale avocatului, și este foarte mulțumit când printr'o scurtă pledare a putut înțelege afacerea dedusă înaintea lui.

Să nu se uite încă un lucru și anume că judecătorul nu are numai o misiune accidentală, și că în toate zilele trebuie să și îndeplinească oficiul. Din această cauză, pe de o parte dobîndesce o mare experiență care i permite a pricepe repede și a nu avea nevoie de a lungi desvoltări; iară, pe de alta, și aceasta este un mare inconvenient, magistratul ascultând tot la procese, devine cam sceptic, ca să nu zicem *blizat*, și de aceea spiritul său inevitabil este pornit contra lungilor pledoarii.

Toate aceste considerațiuni trebuie să le aibă în vedere avocatul când se prezintă la bară, și de aceea toată lumea este de părere a recunoaște ca cea mai d'intăi calitate a lui, precisiunea și claritatea. Frasa pompoasă, mișcarea în gest atrag negreșit sufragiile auditorilor, ele însă sunt un adevărat chin pentru judecători și pentru nenorociții impricinați cari și așteaptă rîndul. Negreșit nu vrem să spunem că rolul unui avocat s'ar reduce astăzi numai la o espunere cu desăvîrșire uscată a procesului; îi sunt și lui permise oare-cari digresiuni sau incidente cari au avantajul de a mai repausa puțin mințea magistratului în mijlocul desfășurării serioase ce adesea îl obosesc sub o singură condițiune: să nu cază în declamațiune. O idee gențială, un cuvînt de spirit pus în mijlocul unei pledoarii produce un efect minunat; spiritul însă cu ori ce preț și căutarea lui cu vreme fără vreme constituiesc tortura cea mai îngrozitoare pentru bietul judecător condamnat să asculte.

Există o limită peste care avocatul nu trebuie să treacă; ele este dator să spună numai aceea ce este folositor pentru apă-

rarea cauzei. Aceasta ni se pare că constituiesc adevăratul meșteșug al avocatului de astăzi. De și s'ar crede că rolul său este redus printr'aceasta, totuși meritul lui, din punctul de vedere al profesiei nu este mai mic pentru că presupune o cunoștință profundă a afacerii ce i s'a încredințat. Și ce pot pretinde mai mult: judecătorul care cere să fie luminat și clientul care și caută dreptatea?

Am citit odată o frumoasă imagine care exprimă în mod admirabil aceea ce se cere de la acela care pledează. Iacă o scîndură întinsă în mijlocul căreia este un cui. Cuiul este miezul procesului. Avocatul prinesce un ciocan în mână pentru a lovi partea necesară. Unii se mulțumesc a lovi în scîndură, ceea ce produce numai un șgomot a-surzitor fără nici un folos; adevăratul meșteșug însă stă să nemerească cuiul, și meritul este cu atât mai mare pentru acela care a ajuns la acest rezultat cu mai puțină larmă.

Am văzut adese-orî la noi de așa zisele procese *celebre*. Tîn zile întregi, când nu ar merita să ocupe nici o ședință. Negreșit nu vrem să spunem că avocatul nu trebuie nici o dată să vorbească mult, căci sunt afaceri cari reclamă lungi desvoltări; ideia noastră este că el trebuie să spună numai ceea ce neapărat se cere în interesul procesului. Și, ca obligațiune corelativă, dacă putem să ne exprimăm alt-fel, judecătorul este dator să i asculte tot-d'ăuna când avocatul nu trece această limită.

Claritatea și precisiunea, calități esențiale cerute într'o pledoarie, aduc câte o dată un mare inconvenient: monotonia și lipsa de interes pentru ascultători. Un magistrat francez zicea o dată despre un bun avocat: "dacă ași avea un proces lui i l'ași încredința; dar nu ași vrea să fi obligat să-l ascult." De aceea nu e destul ca avocatul să știe să lămurească o afacere și să evite banalitățile și declamațiunile; mai trebuie să știe a expune lucrurile în mod cât de ușurel și lesne de priceput, și mai ales să aibă meșteșugul a fi variat și atrăgător în același timp. Atunci avem nu numai un avocat bun, dar un avocat de talent.

După cum am spus-o de la început, ne-am ținut strict în schițarea calităților pe cari judecătorul 2) le cere de la un avocat. Nu va să zică însă că acestea sunt singurele ce el trebuie să însușească; din contră, i se cer o mulțime de condițiuni, și între altele: studii serioase de drept și cunoștințe generale cât s'ar putea de complete, și cu deosebire spirit desinteresat și probitate exemplară în exercitarea misiunii sale. "Dacă știința și abilitatea, s'a zis cu drept cuvînt, asigură renumele avocatului, el însă strălucеște mai mult prin virtuțile profesiei sale, noblețea sentimentelor, puritatea moravurilor și probitatea actelor sale." Chiar Romanii ziceau: *Vir probus dicendi peritus*.

Dem. C. Popescu.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Paris, 23 Decembra.

D. Brisson, președintele consiliului a luat astăzi cuvîntul. El s'a pronunțat în numele guvernului contra evacuării Tonkinului și pentru adoptarea integrală a creditelor cerute. Se crede că mâine se va vota.

Viena, 23 Decembra.

Se comunică din Constantinopol ziarului *Tagblatt*, că marele Vizir a fost însărcinat să pregătească convocarea unei Camere de Notabili analogă cu parlamentul lui Midhat-Pașa.

Acest proiect ar fi fost recomandat Sultanelui, din mai multe părți de odată și mai cu seamă de doi ambasadori, că putînd facilita admiterea uneirii bulgare.

Triest, 23 Decembra.

Doi lucrători, dintre cari unul lucrase luni pe bordul vaporului *Triest* al companiei Lloydului austriac, au murit ieri la sosirea lor din Veneția. Unul dintr'ășii oferia toate simptomele holerii.

Observațiunea de 24 de ore, care deja există pentru proveniențele litoralului venețian a fost prelungită la 5 zile.

(Havas).

1) Nu este locul să vorbim despre îndatoririle magistratului față cu avocatul. Un judecător ar fi în mai bună pozițiune să schițeze aceasta Vrem numai să atragem atențiunea mai ales a președinților asupra bunelor voioște ce trebuie să arate tot-d'ăuna, în ședință, mai ales cu avocații începători și mai puțin cunoscuți. Și în această privință, pot cita o întâmplare personală. Peste câte-va luni, după înscrierea mea în barou, pledam două afaceri la două secțiuni ale Curții din București. La una din secțiuni, unde președa d. Adolf Cantacuzino, fussem ascultat cu multă bună-voință, așa că eu, încântat de mine însumi, mă prezentam cu multă încredere la cea-altă secțiune. Acolo însă, președintele, care de mult nu mai este în magistratură, văzîndu-mă că venisem și cu cărți, de la început a găsit de cuvîință să mă apostrofesze: "Ce ai venit cu cărți, d-le avocat? Ce crezi că avem trebuință de lecțiuni d-tale!," "Si poate închipui cine-va că m-ai stricat acele cuvinte biata mea pledoarie, pentru care Dumnezeu știe cât muncisem. Aceasta nu ar fi fost tocmai răul cel mai mare dar multă vreme am simțit o adevărată sîfială de câte ori mă prezentam se pledez la Curtea de apel, și impresiunea urtă ce mi-au cauzat acele cuvinte nesărate mi-a rămas până astăzi."

2) S'a putut observa că noi nu am vorbit de avocat de cât în afacerile civile, fără a ne preocupa de rolul ce poate juca în proceele corecționale și mai ales în cele dinaintea juraților.

MAINOU

În strada Schitu-Măgureanu o femeie cu bărbatul ei s'au culcat aseară cu un mangal aprins în casă și azi dimineață amîndoi au fost grășiți asfixiați.

Acești doi oameni erau servitori.

Examele publice a elevilor preparați în particular urmează cu o activitate liniștită, dinaintea tuturor comisiunilor instituite pentru aceasta. Iată câte-va date:

Comisiunea așezată în localul liceului Sf. George, după ce s'au retras mai mulți membri se compune ast fel:

D-nii Gr. Ștefănescu, președinte; David Emanuel, Matei, Barbu Constantinescu, Oprescu, Zamfirol, Velescu, Hodoș și d-na Zahareasca.

Comisiunea s'a constituit Marți în 10 Decembrie, și a așizat următorul program pentru înscris:

Mercuri: Științele naturale, Fizica, Religia, Limba germană pentru licei.

Joi: Matematica, Limba română.

Vineri: Istoria, Limba franceză.

Sâmbătă: Filosofia, Geografia, Limba elină, Limba latină și Limba germană pentru externate.

Luni, încep extemporaliile, pentru cari nu s'a fixat programa. Apoi examenele orale.

La științele naturale și fizică au căzut următoarele chestiuni la înscris: Clasa VI: Alcoolul.

Clasa V: Lentilele.

Clasa IV: Barometrul.

Clasa III: Mineralele cristaline și amorfe.

Clasa II: Digestiunea.

Clasa I: Proprietățile corpurile solide, lichide și gazoase.

La religie:

Clasa IV. Muștrările conștiinței.

Clasa III. Credința.

Clasa II. Ioan Botezătorul.

Clasa I. De la Avram până la Lot.

La Germana:

Clasa VI. Declinațiunea și comparațiunea adjectivelor.

Formarea timpurilor.

Clasa V. Poesia „D-rei Paare und Einer.“ Verbe auxiliare de conjugat și substantive cu articol de declinat.

La școala primară din strada Clementei s'au isprăvit examenele de clasa I și II, și s'a ținut Mercuri examen în scris din gramatică, cu clasa III și IV: Analisă etimologică și sintactică precum și desvoltare de propozițiuni simple.

Joi și Vineri urmează înscrisul. Sâmbătă extemporale.

Luni și Marți, oral.

La școala primară din Lucaei s'a așizat următoarea programă:

Mercuri 12 — 2: cl. III și IV înscris.

Joi 12 — 2: cl. III și IV oral.

Vineri 12 — 2: cl. I și II.

Sâmbătă 12 — 2: cl. I și II.

Sâmbăta trecută, 7 Decembra, s'a dat în sala Orfeu, de către societatea *Anker*, o reprezentație de bine-facere, cu tombola și danț, pentru rîniții bulgare-sârbi. Succesul a fost mulțumitor, grație mai ales stăruințelor neobosite ale d-lui președinte Leonardi Ricci. Din tombola profitul net a fost de peste 500 franci, iar sumele ce s'au încasat de la vizitatori și din listele societății le vom publica într'unul din numerile viitoare ale toii noastre, dimpreună cu numele donatorilor. Societatea ține să și exprime mulțumirile sale d-nei Stratilat, care de și nepregătita a cântat la piano, secerînd aplause meritate.

NOTIȚE LITERARE

LUMINA PENTRU TOȚI. 1-30 Noembre No. 7 are de cuprins: *Cuprinsul No. 7.* — 1, Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți onet marț — 2, Maxime și proverbi morali — 3, Despre caracter în genere. — 4, Metodele de învățămînt. — 5, Ochiul. — 6, Cum învață Gertruda copilul său. — 7, Școala privită din punctul de vedere igienic. — 8, O aruncătură de ochii asupra Educațiunii — 9, Învățămîntul intuitiv. — 10, Vrei să citești cărți frumoase în limba românească? — 11, Literatura Populară: Descântice pentru șerpi — Descântat. — 12, Ghicitori adunate din gura satenilor. — 13, Diverse. — 14, Șarade — 15, Artimogrii. — 16, Cuvînt pătrat. — 17, Deslegări. — 18, Corespondență — 19, Anunț.

SPECTACOLE

TEATRU NAȚIONAL. — Joui, 12 Decembre Kean sau *desovdin și geniu*. SALA ORFEU. — Joui, 12 Decembre în scop filantropic *Doud Fete*. D-nu Armășescu va declama din complexiți *Mihnea și Baba*. TEATRU BOSSEL. *Operața franceză.* — Joui, 12 Decembre *Mam'zelle Nitouche*. SALA TEATRULUI DACIA. Se aduce la cunoștința onor. Public că se închiriază după acum Sala pentru societăți, nunți, soarele, dansante și teatru pe tot timpul carnavalului cu prețuri foarte reduse. Sala va fi cu totu din noii aranjată cu o decorațiune splendidă care nu lasă nimic de dorit pentru gustul elegantel. Doritorii se pot adresa chiar de acum la d. D. Weinberg, hotel Dacia și la comptuarul Hotelului.

GIL BLAS, journal quotidien de Paris, publică la partir du 22 decembre, un grant roman inédit intitulé:

L'ŒUVRE GRAND ROMAN PARISIEN DE Emile Zola

Le roman que GIL BLAS public aujourd'hui est une histoire simple et poignante, le drame d'une intelligence aux prises avec la nature, le long combat de la passion d'une femme et de la passion de son art, chez un peintre original, qui apporte une formule nouvelle.

L'auteur a mis ce drame dans le milieu de sa jeunesse, il s'y est confessé lui-même, il y a raconté quinze ans de sa vie et de la vie de ses contemporains. Ce sont des sortes de mémoires qui vont du Salon des Refusés de 1863 jusqu'aux expositions de ces dernières années, un tableau de l'art moderne, pris en plein Paris, avec tous les épisodes qu'il comporte. Œuvre d'artiste, mais oeuvre de romancier avant tout et qui passionnera.

Ocasiune rară

De vânzare un ficus de trei metri avînd mai multe ramuri. 2 privilegiori din cele mai bune, doritorii le pot auzi cîntînd seara de la 4 ore în sus. Amatori spre a le cumpăra se pot adresa în Strada Romulus, No. 14.

De arendat chiar de acum moșia Rotărești, din districtul Vlașca. — A se adresa d-lui Ioan Culoglu, strada Pitar-Moșu, No. 2 București.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drăncea Vechiu de 4 ani, calitate superioară tuturilor altor vinuri. — 15 fr. vadră și ALB DE DRAGASIANI din recolta anului 1881. — 15 fr. vadră la PAUN POPESCU & Comp. 18, Strada Lipscani, 18

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp. No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCURESCI

Pe ziua de 11/20 Decembrie 1885, ora 10.

	Cump.	Vînd.
50/0 Imprumutul Comunal	72 1/2	72 3/4
50/0 Scrișuri Funciare Urbane	81 1/2	81 3/4
50/0 " " Rurale	85 1/2	86
5/0 Renta Română perpetuă.	87	88
6/0 " " amortisabilă.	92	92 1/2
60/0 Scrișuri Funciare Urbane.	90 1/2	91
60/0 Oblig. de Stat (conv. Rurale)	83 1/2	84
6/0 " " Căile Ferate Rom.	104	104 1/2
70/0 Scrișuri Funciare Urbane	97 1/2	97 3/4
70/0 " " Rurale	103 1/2	103 3/4
70/0 Imprumutul Stern	—	—
80/0 Oppenheim	—	—
Oblig. Casei Pensiuin. (Nom. 300)	210	211
Impr. cu prime orașul București	31	32
Acțiuni Credit Mobilier.	—	—
Construcțiuni	—	—
Naționale	—	—
Dacia-România	—	—
Banca Națională	—	—
Fiorini Valuta Austriacă	201	202
Mărci Germane	123	124
Bilete Franceze	99 1/2	100
Engleze	25	25 1/2
Ruble Rusești	245	250
Aur contra Argint și Bilete.	17 1/2	18

NB. Cursul de mai sus este în monedă de aur scotit după cursul fiscalul. Cupoane se așită fără scăzămînt.

Adresa pentru telegrame: STERIU.

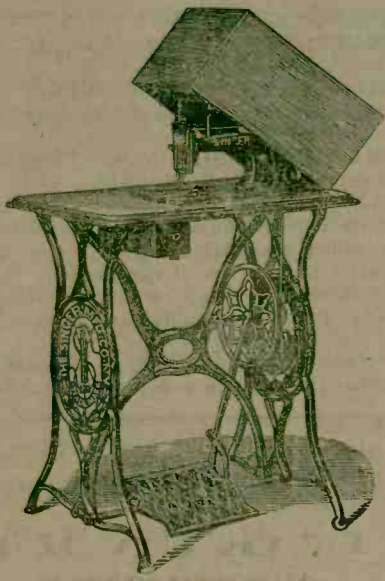
INSTITUTUL METEOROLOGIC DIN BUCUREȘTI

Buletin atmosferic pe ziua de 12 Decembre 1885

STATIUNI	Observ. de azi dimineață 8 ore			
	Barometru		Temperatura	
	Observ.	Variat.	Observ.	Variat.
București	767.3	- 5.3	-17.6	-4.8
T-Severin				
Balota				
Slatina	767.7	- 5.6	-15.6	+6.0
Giurgiu	767.7	- 5.5	-13.6	- 1.1
Constanța	777.3	- 6.9	- 5.1	1.7
Sulina	766.7	- 5.8	+ 0.6	+0.4
Galați	767.9	- 6.0	- 8.6	- 1.3
Braila	767.2	- 4.1	- 8.4	-0.6
Craiova	765.4	- 7.0	-17.5	-2.9

Observațiuni: Starea mării la Constanța și Sulina liniștită. Barometru se urcă în toată țara. Direct Obs. St. Hepties. NOTA. — Indicațiile barometrului sunt reduse la zero grade și la nivelul mării. Temperatura este dași în grade centigrade. Variațiunea barometrică re temperatură se scotoese pe intervalul de la 4 ore a 8 ore dimineață.

MASINE DE CUSUT ORIGINALE „SINGER”

Au resistat la toate încercările și sunt pînă acuma cele mai perfecte din lume. Avantajele principale sunt : Uă construcție simplă, se conduce lesne, aduce multe foloase și durează un timp îndelungat. Mașinele de cusut original „Singer” sunt foarte precioase în me-nagi, indispensabile în atelier și formează deci în consecință

CELE MAI FOLOSITOARE CADOURI

Clientele lor crescînde din zi în zi, distincțiunile înalte ce au obținut la toate expozițiunile din lume, formează cea mai bună probă de superioritatea lor. Existența fabricii de 30 ani, precum soliditatea și renumile magazinului ce am stabilit în toate orașele mari, oferă garanția cea mai sigură și cea mai perfectă.

Se acordă avantaje de cumpărare extraordinare, și admite plăți săptămânale, și acordă un rabat considerabil cumpărătorilor contra numerar.

G. NEIDLINGER, BUCAREST, HOTEL BOULEVARD.

PREȚURI MODERATE

PRIMUL ATELIER ARTISTIC

Fondat în 1876 DIN ROMÂNIA Fondat în 1876

A. L. ROSENTHAL

33, STRADA SMARDAN, 33

Zugrav și pictor de tot felul de firme. Turnătorie de litere plastice, table pe strade și numerotațiuni pe strade și tot felul de ornamente.

DEVIZA : Promptitudine și prețuri foarte moderate.

Erezii L. LEMAITRE Succesorii

TURNATORIE DE FER SI ALAMA—ATELIER MECANIC

BUCURESCI

ESECUȚIUNE REPEDE

Se însărcinează cu construcțiunile de vagonete și railleurii pentru terasamente, asemenea și construcțiunile de turbine și mori pentru prețuri mult mai scăzute de cât cele de Viena și Pesta și cari sunt fixate pentru o moară cu

1	Piatră de la 36 la 42	1,500 lei
1	” ” ” 42 ” 48	1,800 ”
2	pietre ” ” 30 ” 36	3,500 ”
2	” ” ” 42 ” 48	3,800 ”

Instalațiunile de mori cu turbine foarte rentabile — O moară cu turbine și pentru petre instalată de TURNATORIA LEMAITRE pe riul Sabar; a costat 55000 lei și produce 3000 lei pe lună.

— Un mare asortiment de petre de moară Lefert.

Avis morarilor și proprietarilor de moși.

EFINĂȚATE. — FUNCȚIONARE REGULATĂ. — FOLOS

FLÓREA BUCHETULUI DE NUNȚĂ

Infrumusețează fața.

ESTE UN LIQUID LĂPTOS ȘI HIGIENIC CARE DUPĂ O SINGURĂ ÎNTREBUNȚARE VA DA FEȚEI, UMERILOR, BRATELOR ȘI MĂNILOR STRĂLUCIREA ȘI FRUMUSEȚEA TINEREȚII. ESTE MULT MAI PREFERABIL DE CĂT PRAFURI ȘI TOTE FELURI DE LIQUIDE EL RIDICĂ PARLĂLA DE SORE ȘI PETELE DE ROȘETĂ ȘI STERGE SBĂRCITURILE.

SE GĂSEȘTE LA TOTI FRISERII, PARFUMORII ȘI LA DEBITANȚII DE ARTICOLE DE TOALETA. FABRICELE ȘI DEPOZITELOR PRINCIPALE : 114 Z 116 SOUTHAMPTON ROW, IN LONDRA; LA PARIS ȘI LA NEW YORK.

Se vinde la farmaciștii și coaforii din provincie : F. Pohl, Craiova — Schmettau, Ploiești — A. Aravetz, Focșani — F. Binder, Giurgiu — M. Stătescu, Pitești — Pfändner, Slatina — Weber, Buzău.

Bulevardul Elisabeta!

(vis-à-vis de Hotelul Bailor)

Astăzi și în toate zilele, la 3, 4, 5, — 7, 8 și 9 ore, producțiunile celebrei inblanzitoare de animale

Miss CORA

CU 6 LEI DRESATI

Prețul de intrare : Locul I, 2 fr. — Locul II, 1 fr.

Intre pauze cântă muzica militară sub conducerea șefului de orchestră d. Iovanovici.

Nou! Nou! Nou!

MASINE DE CUSUT „NAUMANN”

(sistem Singer perfecționat)

Cu aparate de făcut găuri (BOUTONNIERE) pentru albituri și materii

Prețuri moderate

BRÜDER KEPIGH

BUCUREȘCI Strada Șelari (Hotel Victoria)

GALAȚI Strada Domnească (Hotel Metropol)

BRAILA Strada Mare No. 55.

CRAIOVA Strada Lipsceani.

ȚARA NOUA

Revistă Științifică, Politică, Economică și Literară.

Redactor : Ioan Nenitescu. — Abonament pe an 10 lei.

Editura F. Göbl Fil. — Pasagiul Român, 12.

INIECȚIUNE GRIMAULT & Cie

CU **MATICO**

Exclusivmente preparată cu foiele Matricoului din Peruvia. Această iniecțiune și au câștigat în puțină ani o reputațiune universală. Ea curățește în puțină timp solumentele celei mai rebelle.

Depozit la Paris, casa GRIMAULT & Cie, 8, rue Vivienne, și în principalele Pharmacies.

FERIȚI-VE DE CONTRAFACERII!

Se găsește în comerț produse ce pot un număr care poate să aducă confuzii cu adevărată mea

4711 EAU DE COLOGNE

și

4711 SĂPUN CU GLICERINĂ

Acest 4711 Săpun cu glicerină care se deosebesc prin bogatul său conținut de glicerină, prin compoziția lui delicată și prin mirosul lui plăcut este cu deosebire recomandat pentru epidermele moi și simțitoare.

Onor. Public va face dar bine, ca să aibă produsele 4711, distinse cu cele d'întîi premieri la toate expozițiunile, să dea atențiune numărului 4711.

FABRICA DE EAU DE COLOGNE ȘI DE PARFUMERIE **GLOCKENGASSE 4711**

— A LUI FERD. MÜHLENS, COLOGNIA S/R. —

AGENT IN BUCUREȘCI : GUSTAV HUGH

PIANINE SI PIANE

Mare asortiment de fabricate renumite cu prețuri de lei 900, în sus. Plata în cașturi lunari. Depozit de harmoniuri Estey din America, și Herophone. Muzici noii de salon la Max Fischer; Bucuresci, strada Patria 10; Galați, str. mare, 52.

Un agricultor teoretic și practic cu bune certificate, dorește a se angaja la o moșie ca administrator său contabil.

A se adresa strada Basarab, vis-à-vis de No. 36

DE ARENDAT

de la Sft. Gheorghe 1887, moșia Choroaica județul, Teleorman. În tindere de 553 Pogoane împreună cu o moară cu două roate se face cu apă Teleormanu, 20 minute de orașul Alexandria. Arăturile de toamnă să pot face de la Sft. Dumitru 1886. Doritorii să se adreseze la proprietara, Smaranda Furculescu, Strada Sft. Ivoezoi No. 38 Bucuresci.

[restaurant] Iordache N. Ionescu Strada Covalci, No. 3.

De vânzare o pereche de case pe strada Roselor 19, aproape de școala Militară și cheul Domboviței. Adresa la d-na M.V.

Primește spre efectuare tot felul de

LUCRARI TIPOGRAFICE DE LUX ȘI MERCANTILE

PRECUM :

BONURI, CECURI, COMPTURI, POLIȚE, FACTURI, REGISTRE.

DIFERITE INVITAȚIUNI DE BAPTEZ, NUNȚĂ, ETC.

CONTRACTE

ZIARE

TIPOGRAFIA CURȚII REGALE F. GÖBL FIL

BUCUREȘCI. — 12, PASSAGIUL ROMÂN, 12.

Se execută DIFERITE CĂRȚI SCOLASTICE ȘI DIDACTICE în toate limbile usuale și ori-ce mărime.

SPECIALITATE DE CĂRȚI DE VISITĂ

Depozit de Carnete pentru lucrători, Foi de plată, State, Liste de bucate și tot ce se atinge de Comptabilitate pentru Păduri și Moși.

Domni proprietarii și arendași și pot adresa comanda prin scrisori

ACURATEȚA ȘI ESACȚITATEA SUNT DEVISA STABILIMENTULUI.

AT. LIER DE LEGĂTORIE

esecută ori ce fel de lucrări în această branșă.

Medaliu de Argint de la Expozițiunea din Bucuresci și Iași 1865. Medalia Bene-Merenti.

Domna Titza Avram

din calea Moșilor No. 227, știe, a descânta de multe boale, turniad plumbu pentru spurcăciunii de copii, și garanteze vindecarea în opt zile.

INSTITUTU MEDICAL BUCUREȘCI

6, STRADA VESTEI, 6

Secția medicală

1. Hydrotherapie.
2. Electrizare.
3. Orthopedie.
4. Gimnastică Medicală.
5. Inhalatii.
6. Masajii sistematici.
7. Serviciul la domiciliu
8. Consultații medicale.

Secția Higienică

1. Bae de abur 3.—
- 1 Bae de puțină cu și fără dușe medicamente 1.—
- 1 dușe rece sistematică 1.50

BAI DE ABUR ȘI DE PUTINA

Nota. 1. Baile de abur sunt deschise în toate zilele de la 7 ore dimineața până la 7 ore seara.

2. Pentru Dame însă, baile de abur, odată pe săptămână Vineri de la 7 ore dimineața până la 2 post meridian.

Prețurile la secția medicală conform prospectului.

Direcțiunea